

Veenweiden Nieuwsbrief

16

DECEMBER 2023

De plek waar natuur, landbouw en beleving samenkomen

Het behoud van ons karakteristieke oer-Hollandse landschap staat centraal binnen Veenweiden Krimpenerwaard. Samen creëren we 2.250 hectare nieuwe natuur: een aantrekkelijke leefomgeving voor onder andere weidevogels, een uitnodigende ruimte voor inwoners en recreanten, en met genoeg plek voor vitale, toekomstgerichte landbouw. Gemeente, provincie en hoogheemraadschap bundelen hiervoor hun krachten, samen met agrarische ondernemers en particuliere grondeigenaren.

Juiste mix laat het stromen

Josien van Cappelle
Hoogheemraad Watersystemen

Het jaar is alweer bijna voorbij. Een jaar waarin we veel stappen hebben gezet: natuurgebied Den Hoek kreeg vorm en we stelden de benodigde peilbesluiten vast. Gemaal Achterbroek is af en officieel geopend. Dankzij dit nieuwe gemaal kunnen we beter zorgen voor voldoende schoon water in het natuurgebied en de natuurwaarden verbeteren. En daar doen we het voor: samen met provincie, gemeente, agrariërs en belangenorganisaties zorgen we voor een goede mix van natuur, water, natuurvriendelijke landbouw en recreatieruimte in de Krimpenerwaard.

Zwarte stern in Berkenwoudse Driehoek

De komende jaren plukken we de vruchten van al onze inzet want de uitvoeringsfase is nu echt aangebroken! Naast de nieuwe ontwikkelingen zien we ook al resultaten van eerder gerealiseerde natuur: steeds meer weidevogels weten ons gebied te vinden. Elke keer als ik wandel in de Berkenwoudse Driehoek zie ik de verandering, het lijkt wel alsof elk jaar nieuwe planten en vogels zich hier vestigen. Prachtig!

Kortom, met elkaar maken we van onze waterrijke Krimpenerwaard een nog fijnere leefomgeving voor mens en dier. Dank aan alle partners die dit mogelijk maken!

Berkenwoudse Driehoek

Nog even geduld

Kees Kapteijn

Programmamanager Veenweiden Krimpenerwaard

Kranig

Reed je afgelopen maanden langs de N210, dan vielen je vast de vele kranen op waarmee we in polder Den Hoek nieuwe natuur aanleggen. Hiermee verwijderen we zoveel mogelijk fosfaten uit de bodem waardoor we goede groeiomstandigheden creëren voor zeldzaam geworden planten. De grond zaaien we in met de juiste zaadmengsels. Alleen vormt de omgewoelde grond ook een ideale voedingsbodem voor veel snelgroeiende storingssoorten. Een natuurlijk verschijnsel dat we met enkele jaren intensief (maai) beheer de kop indrukken. Daardoor

krijgen de zeldzamere planten geleidelijk mee ruimte. Nog even geduld dus, na verloop van tijd ontstaan er echt mooie, bloemrijke hooi- en graslanden.

Dempen

Ook in het Beijersche zijn kranen met grondwerk bezig geweest. Dit had een heel andere oorzaak: het bestrijden van een exotische waterplant die enorm uitdijt en het waterleven verstikt. Verderop in deze nieuwsbrief vertelt het Zuid-Hollands Landschap u meer.

Waterwerken

Een belangrijke mijlpaal was de oplevering en feestelijke opening van het Gemaal Achterbroek door het Hoogheemraadschap. We doen er alles aan om de waterkwaliteit in de nieuwe natuur te verbeteren. Door natuurvriendelijke oevers aan te leggen, het watersysteem te isoleren van de omgeving, regenwater vast te houden door flexibele peilmarges, de breedte en diepte van wateren te variëren, en door minder intensief agrarisch grondgebruik met minder mestgebruik en vee per hectare.

Kranen in polder Den Hoek

Daarnaast baggeren we de secundaire watergangen uit, vooruitlopend op de inrichting. Dat moet in meerdere ronden, omdat het veen snel weer 'inzakt'. In 2022 deden we twee ronden, in 2024 gaan we daarmee door.

Vooruitkijkend

In Den Hoek hogen we de komende maanden onder andere nog enkele wegen op. Komende zomer starten we met de drie volgende deelgebieden: Middelblok, Kattendijksblok en Oudeland. De uitvoering staat gepland voor 2024 en 2025, de afronding in voorjaar 2026. In 2025 gaan ook de laatste drie deelgebieden in uitvoering: Veerstaalblok/Beijersche, Bilwijk, en een restgebied van De Nesse aan de Graafkade. Voorbereidingen, zoals meetwerk, zijn in volle gang.

Op www.veenweidenkrimpenerwaard.nl lees je meer over ontwerp, werkzaamheden, planning en natuursoorten per deelgebied.

Beijersche watercrassula

Werk in Uitvoering: Den Hoek

Trekker trekt

Het grootste deel van het grondwerk in Den Hoek zit erop: we groeven percelen af en greppels uit, zaaiden, legden beheerpaden en peilscheidingen aan en brachten dammen met duikers aan. Op de drukbezochte open dag op 30 september bekeken 120 bezoekers het resultaat tijdens een rondrit met trekker en huifkar. Zij kregen uitleg van ecologen en medewerkers en zagen onder andere dat afgeplagde percelen alweer groen kleuren. Er was veel waardering en ruimte voor discussie. Sommige bezoekers waren bezorgd over storingssoorten die opkomen zonder goed beheer. Gelukkig hebben het Natuurbeheercollectief en Zuid-Hollands Landschap dit storingssoortenbeheer de komende jaren hoog op hun prioriteitenlijst staan. De geslaagde open dag krijgt zeker een vervolg. Meer weten? Kijk op www.veenweidenkrimpenerwaard.nl voor (contact)informatie.

Winterklussen

Vanwege de vele regen legden we het werk tijdelijk stil om geen grond kapot te rijden. Toch zit de aannemer deze winter niet stil: de stuwen, de windmolentjes die het waterpeil reguleren en de peilscheidingen op de

Werkzaamheden polder Den Hoek vanuit de lucht

Wetering-Oost en Tiendweg-Oost staan nog op de planning. In het voorjaar verhogen we het waterpeil en planten we de waterplanten. Om te voorkomen dat ganzen de jonge aanplant opeten, plaatsen we speciale biologisch afbreekbare rasters over de planten. Daarna nemen de beheerders het over om natuurgebied Den Hoek te beheren.

Open Dag Den Hoek

Snoeiwerkzaamheden

Vanaf half december worden er bomen gesnoeid langs de Hillekade, Wellepoort/ Schaapjeszijde en de Gouderakse Landscheiding in Berkenwoude en Ouderkerk a/d IJssel. De diverse eigenaren van de bomen voeren de snoeiwerkzaamheden uit, zoals het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, ZHL, NBC, Staatsbosbeheer en particulieren. De bomen staan langs deelgebieden waar we vanaf volgend jaar nieuwe natuur ontwikkelen, onder meer botanisch grasland, vochtig weidevogelgrasland en natuurvriendelijke oevers. Door het snoeien van de bomen geven we de beoogde

natuur de ruimte, we voorkomen hiermee dat boomzaden op de percelen waaien en daar ongewenst uitgroeien tot bos. En we zorgen dat de bomen niet te groot en te zwaar worden waardoor ze bij storm om kunnen vallen en de bodem meetrokken.

Neem voor meer informatie contact op met projectleiders Robert Goudriaan: r.goudriaan@hhs.nl of Luuk Frijters: l.frijters1@pzh.nl

Wist je dat..

Het Zuid-Hollands Landschap vertelt Zo pakten we de watercrassula in

In Polder 't Beijersche werkten het programmabureau en het Zuid-Hollands Landschap hard aan het bestrijden van de invasieve exoot watercrassula. We dempten een rietmoeras, zodat permanent grasland ontstaat. Helaas was er geen andere optie: de water- en oeverplant verspreidt zich razendsnel onder natte omstandigheden. We bedekten deze enige groeiplaats in het gebied zeer zorgvuldig onder een dikke laag grond plus bossen wilgentenen. We gebruikten pompen met verschillende filters om besmetting van omliggende sloten en percelen te voorkomen.

De grond voor de demping komt van vijf grote percelen in Polders Veerstaalblok en 't Beijersche die we plagden, vooruitlopend op de natuurontwikkeling in 2025. Op de drie holle percelen die ontstonden, kan zich de komende jaren jong moeras en schraal grasland ontwikkelen. Twee andere grote percelen zijn schuin afgeplagd naar de sloot toe. Op dit zeer flauwe talud ontwikkelt zich naar verwachting nat schraal-land, met bedreigde soorten als brede orchis, klokjesgentiaan, Spaanse ruiter en blauwe zegge. We volgen de ontwikkeling van deze afgeplagde percelen op de voet, evenals de voormalige groeiplaats van de watercrassula.

Dit deed het Natuurbeheer- collectief dit jaar

Het Natuurbeheercollectief (NBC) Krimpenerwaard gaf 422 hectare natuurgrond in onderpacht en beheer aan 43 pachters. Op de jaarlijkse pachtersbijeenkomst van het NBC en het Zuid-Hollands Landschap waren vijftig pachters aanwezig. Hier gaf Wim Schippers een presentatie over zijn jarenlange ervaring met ontwikkeling van kruidenrijke graslanden en de potentiële ecologische en economische waarde ervan voor de (melk)veehouderij in de Krimpenerwaard. We voerden in opdracht van de provincie Zuid-Holland de eerste schouw uit bij een zelfrealisator en adviseerden en hielden toezicht bij de inrichting van Den Hoek. Met de zeven plasdraspompen die we eerder aanlegden, konden we zeker in de droge juni maand veel weidevogels van voedsel voorzien. Ook monitorde we 725 hectare nieuwe natuur op het voorkomen van diverse soorten vogels en planten. Drie veehouderijen, voor wie we als penvoerder voor de POP3-subsidieregeling optreden, realiseerden dit jaar de (om)bouw van drie strooiselstallen. Samenwerking is het sleutelwoord bij alles wat we doen. Dit jaar breidden we ons netwerk uit met Voedsel familie Krimpenerwaard, Wij.land en de pilot Biodiversity3all in Alblasterwaard.

NBC bestaat uit vier natuur- en agrarische organisaties die samen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) beheren: de 2.250 hectare nieuwe natuur in de Krimpenerwaard. Dit zijn Natuurcoöperatie Krimpenerwaard, Stichting Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Weidehof, Stichting Het Zuid-Hollands Landschap en Natuur- en Vogelwerkgroep Krimpenerwaard.

Plasdras in de polder Middelblok. Met zonnepanelen waterpomp water op het land laten pompen vanaf half februari.

Nieuws van het hoogheemraadschap: Dijkversterking, gemaal en bruggen

Dijkversterking KIJK steeds zichtbaarder

De dijk tussen Gouderak en Krimpen a/d IJssel moet over een lengte van 10,5 kilometer op bepaalde plekken worden versterkt en verhoogd. Dit is nodig zodat de dijk ook in de toekomst de Krimpenerwaard beschermt tegen het water uit de Hollandsche IJssel. Een dijkversterking is een langdurig project waar bewoners, bedrijven en weggebruikers overlast van ondervinden. Het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard probeert dit zo veel mogelijk te beperken. Daarom organiseerden zij de afgelopen jaren diverse inloop- en informatiebijeenkomsten en voerden meer dan honderd keukentafelgesprekken. In september testte HHSK welke damwanden ze het beste kunnen gebruiken en hoe ze deze kunnen aanbrengen met zo min

mogelijk kans op schade en overlast. De afgelopen jaren waren er soms al voorbereidende werkzaamheden op en om de dijk, maar in april 2024 begint het echte werk, in 2025 gevolgd door de buitenwerkzaamheden. Meer weten? Kijk op schielandenkrimpenerwaard.nl.

Bruggen slaan

Om de waterkwaliteit en doorstroming in de nieuwe natuurgebieden te verbeteren, bouwde het hoogheemraadschap dit jaar het nieuwe gemaal Achterbroek in Berkenwoude en legde twee nieuwe bruggen aan in de Schaapjeszijde in Ouderkerk a/d IJssel en een nieuwe brug in de Lekkerkerkse Kerkweg.

Gemaal Achterbroek

Op 1 december namen we het nieuwe gemaal met visveilige buisvijzel en een vispassage officieel in gebruik. Het gemaal bemalt het 688 hectare grote peilgebied Kattendijksblok en Achterbroek. In natte periodes maalt het 40m³ water per minuut vanuit

de polders naar de Stolwijker Vliet waarna het water via gemaal Verdood in Gouderak in de Hollandsche IJssel terecht komt. In droge periodes werkt gemaal Achterbroek andersom. Het bemalingsgebied wordt kleiner als de nieuwe natuur in Kattendijksblok helemaal gerealiseerd is.

Twee nieuwe bruggen Schaapjeszijde

De doorgaande weg Schaapjeszijde in Ouderkerk aan den IJssel doorkruist de polders Kattendijksblok en De Nesse. Voor de ontwikkeling van nieuwe natuur in deze polders passen we de bemalingsgebieden en het waterpeil aan. Het landbouwwater en natuurwater worden zo gescheiden waardoor de waterkwaliteit in de natuurgebieden verbetert. Om de nieuwe bemalingsgebieden te realiseren, legden we twee nieuwe bruggen aan in de Schaapjeszijde waarmee we de sloten aan weerszijden van de weg met elkaar verbinden.

Kijk voor meer informatie op schielandenkrimpenerwaard.nl.

Gemaal Achterbroek

Nieuwe brug Schaapjeszijde

Colofon

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard

Aanmelden en afmelden voor de nieuwsbrief, stel uw vraag of maak een afspraak voor een gesprek via: info@veenweidenkrimpenerwaard.nl

Meer informatie:

www.veenweidenkrimpenerwaard.nl

Samenstelling en redactie:

Programmabureau Veenweiden Krimpenerwaard

Vormgeving:

Vakteam Grafimedia, provincie Zuid-Holland

Beeldmateriaal:

Zuid-Hollands Landschap, Provincie Zuid-Holland, Stephan Tellier, NBC Krimpenerwaard, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, gemeente Krimpenerwaard, Martijn van der Loo